

IRAK 2018 PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE SEÇİM KOALİSYONLARI

Bilgay Duman & Feyzullah Tuna Aygün

*Bilgay Duman,
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Uluslararası İlişkiler Bölümü
Doktora Programında eğitimini
sürdürmektedir. Çalışmalarına
ORSAM bünyesinde Ortadoğu
Uzmanı olarak devam etmektedir.*

*Feyzullah Tuna Aygün,
Bahçeşehir Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası
İlişkiler Bölümünden mezun
olmuştur. Polis Akademisi'nde
yüksek lisans eğitimine devam
etmektedir. ORSAM bünyesinde
Araştırma Asistanı olarak
çalışmaktadır.*

2018 yılının Irak'ta tam bir seçim yılı olması beklenmektedir. Yılın ilk seçimi olan parlamento seçimlerinin 12 Mayıs 2018 tarihinde yapılması kararlaştırılmıştır. Daha önce Irak vilayet ve ilçe meclisleri seçimlerinin de parlamento seçimleri ile aynı anda yapılması gündeme gelmiştir. Parlamento seçimlerinin ertelenmesini isteyen gruplar seçim tarihini Irak Federal Yüksek Mahkemesi'ne taşımıştır. Mahkeme, parlamento seçimlerinin 12 Mayıs 2018'de yapılmasını onaylarken, vilayet ve ilçe meclisi seçimleri hakkında bir karar vermemiştir. Daha sonra Irak Parlamentosu tarafından yerel seçimlerin 22 Aralık 2018'de yapılması kabul edilmiştir.

2018 yılının Irak'ta tam bir seçim yılı olması beklenmektedir. Yılın ilk seçimi olan parlamento seçimlerinin 12 Mayıs 2018 tarihinde yapılması kararlaştırılmıştır. Daha önce Irak vilayet ve ilçe meclisleri seçimlerinin de parlamento seçimleri ile aynı anda yapılması gündeme gelmiştir. Parlamento seçimlerinin ertelenmesini isteyen gruplar seçim tarihini Irak Federal Yüksek Mahkemesi'ne taşımıştır. Mahkeme, parlamento seçimlerinin 12 Mayıs 2018'de yapılmasını onaylarken, vilayet ve ilçe meclisi seçimleri hakkında bir karar vermemiştir. Daha sonra Irak Parlamentosu tarafından yerel seçimlerin 22 Aralık 2018'de yapılması kabul edilmiştir. Bu seçimlerin yanı sıra 2018 yılı içerisinde Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) başkanlık ve parlamento seçimlerinin yapılması beklenmektedir. Seçim tarihleri henüz resmi olarak kabul edilmemesine rağmen 2018 yılının soy aylarında yapılması beklenmektedir.

2018 Seçim Yasasının Getirdikleri

2018 Irak parlamento seçimleri daha önceki genel seçimler ile kıyaslandığı zaman birçok yeni düzenlemeyi barındırmaktadır. Yeni seçim yasası ile seçimlere katılmak isteyen partilerin tescil edilmesi zorunluluğu getirildi. Irak Bağımsız Yüksek Seçim Komiserliği (IBYSK) bu nedenle daha önce seçimlere katılmış veya yeni kurulmuş bütün partilerin tescil başvurularının 25 Aralık 2017'ye kadar yapılmasını istemiştir. IBYSK tarafından 205 partinin seçimlere katılması tescil edilmiştir. Yeni seçim yasasının hükümleri, seçimlere katılacak partilerin yanı sıra parlamento üyeleri hakkında da hükümler içermektedir. Yasa, parlamento üyelerinin en az 4 senelik eğitim veren bir üniversiteden mezun olmasını öngörmüştür. Bu hüküm parlamentoda kabul edilmesine rağmen, partilerin aday listelerini oluşturmasını zorlaştırmıştır. Bu nedenle parlamentonun daha sonraki oturumunda parlamentonun yüzde 20'sinin üniversite mezunu olamaması için muafiyet

getirilmiştir. Aynı zamanda Irak Parlamentosu'ndaki yüzde 25 kadın kotası korunmuştur. Yeni seçim yasası, seçmenler için de daha önce uygulanmamış yeni bir hüküm getirmiştir. Seçimler elektronik seçim cihazları ile yapılacağı için, IBYSK seçmenlerin elektronik seçmen kartı edinmesini istemiştir. Seçmenler, bu kartları vilayet ve ilçe merkezlerine kurulan elektronik seçmen kart ofislerinden edinmektedir. Ayrıca IBYSK bu kartların edinilmesi için bir zaman sınırlaması getirmemiştir. Dolayısıyla seçmenler, seçimlerin yapılacağı tarihe kadar ilgili ofislere girerek elektronik seçmen kartını edinebilmektedir. IBYSK tarafından ise seçimlerde oy vermeye hakkı bulunan 24 milyon seçmenin bulunduğu açıklanmıştır. 2014 parlamento seçimlerine katılım oranı yüzde 62 olmuştur. 2018 seçimlerinde ise katılım sayısının artması beklenmektedir. Bu değişikliklerin yanı sıra yeni seçim yasası Irak seçim sistemi olan Sainte-Lague katsayısında değişiklik getirmiştir. 2014 parlamento seçimlerinde 1.6

olarak uygulanan katsayı 2018 parlamento seçimlerinde 1.7 olarak uygulanacaktır. Bu değişiklik ile parlamento üyesi kazanabilecek partilerin üye kazanmasını zorlaştıracaktır. Zira katsayının artması bir milletvekili çıkarmak için alınması gereken oy oranını da arttırmaktadır. Dolayısıyla bu değişiklik büyük partileri daha avantajlı bir hale getirmektedir. Seçim yasasının parlamentoda tartışıldığı dönemde, daha önceki seçimlerin aksine 2018 seçiminin bütün vilayetlerin tek bir seçim bölgesi oluşturulması istenmiştir. Ancak bu değişiklik kabul edilmemiştir. Bu nedenle 2018 parlamento seçimlerinde vilayetler birbirinden bağımsız birer seçim bölgesi oluşturacaktır. Ayrıca yeni seçim yasası ile azınlık kotalarında ciddi bir değişikliğe gidilmemiştir. Yeni olarak Vasiyet Vilayeti'nde Feyli Kürtler için bir azınlık kotası eklenmiştir. Böylece Irak Parlamentosu'nda azınlıklara ayrılan kota sayısı 8'den 9'a çıkarılmıştır. Yeni seçim yasasında değişmeyen diğer bir önemli hüküm ise seçimlere partilerin koalisyonların oluşturacağı

Yeni seçim yasası, seçmenler için de daha önce uygulanmamış yeni bir hüküm getirmiştir. Seçimler elektronik seçim cihazları ile yapılacağı için, IBYSK seçmenlerin elektronik seçmen kartı edinmesini istemiştir. Seçmenler, bu kartları vilayet ve ilçe merkezlerine kurulan elektronik seçmen kart ofislerinden edinmektedir.

veya partilerin kendi başına oluşturacağı aday listeleri ile seçimlere katılmasıdır.

Vilayetlere Genel Bakış

Birçok parti parlamentoya girebilmek için diğer partiler ile koalisyon oluşturarak ortak seçim listesi hazırlamıştır. Diğer yandan ise içerisindeki parti sayısı artan koalisyonlar bölünerek veya koalisyonlardan çekilen partiler daha fazla kendi partilerine bağlı aday göstermek istemiştir. 15 Şubat 2018 tarihinde ise yeni koalisyonların oluşturulması için tanınan süre dolmuştur. Irak Parlamentosu'nu oluşturan 329 sandalye için, Irak genelinde 7 bin

civarında aday seçimlere katılmak için başvurmuştur. Ancak isim listeleri IBYSK tarafından adayların herhangi bir suça karışıp karışmadığının incelenmesi için İçişleri Bakanlığı'na gönderilmiştir. Kesin aday listelerinin ise resmi propaganda süresinin başladığı zaman açıklanması beklenmektedir. Resmi propaganda süresi ise seçimlerden 1 ay önce, 12 Nisan 2018'te başlayacaktır. 205 parti içerisinde 143 partinin kurduğu farklı 27 koalisyon dan 7 bin civarında milletvekili adayının seçimlere katılması öngörülmektedir. tarafından gösterilmiştir. Aşağıda vilayetlere göre sandalye ve liste sayısı bulunmaktadır.

#	Vilayet	Sandalye Sayısı	Liste Sayısı
1	Anbar	15	32
2	Babil	17	26
3	Bağdat	69+1 Sabaen +1 Hristiyan	40
4	Basra	25	28
5	Dikar	19	24
6	Diyala	14	36
7	Duhok	11+1 Hristiyan	24
8	Erbil	15+1 Hristiyan	27
9	Kadisiye (Divaniye)	11	25
10	Kerbela	11	25
11	Kerkük	12+1 Hristiyan	31
12	Meysan	10	21
13	Mutanna	7	22
14	Necef	12	29
15	Ninova(Musul)	31+ 1 Hristiyan +1 Şebek +1 Yezidi	44
16	Salahaddin	12	33
17	Süleymaniye	18	26
18	Vasit	11+1 Feyli Kürt	33
Toplam		329	/

Birçok parti parlamentoya girebilmek için diğer partiler ile koalisyon oluşturarak ortak seçim listesi hazırlamıştır. Diğer yandan ise içerisindeki parti sayısı artan koalisyonlar bölünerek veya koalisyonlardan çekilen partiler daha fazla kendi partilerine bağlı aday göstermek istemiştir.

Öne Çıkan Koalisyonlar

IŞİD'in askeri olarak yenilmesinden sonra yapılacak ilk seçimlerde Irak siyasi partileri arasında bir ayrışma görülmektedir. Bu ayrışma Şiiler açısından IŞİD'e karşı kazanılan askeri zaferin siyasi kanala taşınması yüzünden ve IŞİD'in çıkış sebebi olarak gösterilen mezhepçilikten uzaklaşılması gerektiğini dile getiren partiler yüzünden gerçekleşmektedir. Sünni partiler açısından ise bölgesel siyasi çekişmeler ve yaşadıkları bölge zarar gören Iraklıların desteğinin kazanılması için bir ayrışma gerçekleşmektedir. Kürt siyasi partiler arasındaki ayrışma ise 25 Eylül 2017'de gerçekleştirilen bağımsızlık referandumu ve federal hükümetin 15 Ekim 2017'de tartışması bölgelerde kontrolü tekrar devralması yüzünden gerçekleşmektedir. Türkmenlerin ise seçimlere, diğer gruplar ile karşılaştırıldığında, büyük ölçüde bütünlüğünü sağlayan grup olduğu görülmektedir. Azınlık gruplarında ayrışmalar ise vilayet bazlı seçim bölgelerinde en fazla oyu alan adayın parlamentoya

seçileceği için ayrışmalar siyasi ajandalardan daha çok aday temelli olmaktadır.

Şiiler

Nasr Koalisyonu: Dava Partisi içerisinde yer alan Haydar Abadi ve Nuri Maliki, farklı listeler ile seçimlere katılacaktır. Haydar Abadi, Zafer (Nasr) Koalisyonu ile seçimlere katılacaktır. Zafer Koalisyonu içerisinde Irak Ulusal Güvenlik Müsteşarı Felah Feyyad, Dışişleri Bakanı İbrahim Caferi gibi önemli destekçi kitlesine sahip bürokrat ve siyasetçiler bulunmaktadır.

Kanun Devleti Koalisyonu: Nuri Maliki ise tekrardan Kanun Devleti Koalisyonu'nu kurmuştur. Dava Partisi'nin Abadi ve Maliki arasında bağımsız bir tutum sergilemesi yüzünden her iki listeye de katılmamıştır. Ayrıca Abadi'nin Kanun Devleti listesi yerine Zafer Koalisyonu'nu kurması, Maliki'nin listesini zayıflatmıştır. Bu nedenle Maliki'nin 2014 seçimleri gibi yüksek bir başarı göstermesi beklenmektedir.

Ulusal Hikmet Hareketi:

Ammar Hekim ise Irak İslam Yüksek Konseyi'nin (İİYK) başkanlığından ayrılarak Ulusal Hikmet Hareketi (El-Hikme) isimli yeni bir parti kurmuştur. Ammar Hekim, Nasr Koalisyonu ilk kurulduğu zaman koalisyona katılmasına rağmen koalisyon içerisindeki parti sayısı artmasından rahatsız olduğu koalisyondan ayrılmıştır. Bu nedenle Ulusal Hikmet Hareketi koalisyonlardan bağımsız olarak kendi parti listesi ile seçimlere katılacaktır.

Sairun Koalisyonu: Şii hareketinin bir diğer önemli parçası olan Mukteda Sadr ise, önceki seçimlerde destek verdiği Özgür (Ahrar) Blok yerine bağımsız adayların oluşturduğu Yürüyüş (Sairun) Koalisyonunu kurmuştur. Yürüyüş Koalisyonu içerisinde Sadr'ın desteklediği parti olan Ulusal Dürüstlük (İstiqama) Partisi ve Irak Komünist Partisi gibi partilerden oluşmaktadır.

Fetih Koalisyonu: IŞİD'e karşı kazanılan savaşta halk desteğini kazanan Haşdi Şaabi içerisindeki bazı grupların kurduğu Fetih Koalisyonu

seçimlere katılacaktır. Hadi Amiri önderliğindeki koalisyon içerisinde, Ahmed Esed, Ali El-Yasiri, Hanin Kaddo gibi Haşdi Şaabi liderleri ve İİYK Başkanı Humam Hammudi gibi siyasetçiler bulunmaktadır. Dolayısıyla Şii partilerin 5 büyük koalisyon halinde seçimlere gireceği görülmektedir.

Sünni Partiler

Sünni gruplar da Şii gruplar gibi seçimlere dağınık bir şekilde gitmektedir. Sünniler ülke genelinde 3 büyük koalisyon ile seçimlere katılacaktır. Ancak seçimlerde Sünnilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yerel koalisyonlar da önemli ölçüde rol oynayacaktır.

Ulusal İtilaf Koalisyonu: Bu listelerin başında Irak eski Başbakanı İyad Allavi'nin kurduğu Ulusal İtilaf Koalisyonu (El-Vataniye) gelmektedir. Bu koalisyon içerisinde Irak Parlamentosu Başkanı Selim Cuburi, Sahil Mutlak ve Hamid Mutlak gibi siyasetçiler bulunmaktadır.

Irak Karar Koalisyonu: Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Muttahidun Partisi başkanı

IŞİD'in askeri olarak yenilmesinden sonra yapılacak ilk seçimlerde Irak siyasi partileri arasında bir ayrışma görülmektedir. Bu ayrışma Şiiiler açısından IŞİD'e karşı kazanılan askeri zaferin siyasi kanala taşınması yüzünden ve IŞİD'in çıkış sebebi olarak gösterilen mezhepçilikten uzaklaşılması gerektiğini dile getiren partiler yüzünden gerçekleşmektedir.

Usame Nuceyfi'nin kurduğu Irak Karar Koalisyonu dikkat çekmektedir. Irak Karar Koalisyonu içerisinde ise Hamis Hancar ve Hiyid Halbusi gibi siyasetçiler katılmıştır.

Anbar, Salahaddin ve Bağdat Koalisyonları: Anbar Valisi Muhammed Halbusi tarafından desteklenen Anbar Kimliğimiz, Salahaddin Kimliğimiz ve Bağdat Koalisyonları bulunmaktadır. Bu koalisyonlar ise sadece ismi geçen vilayetlerde, yerel düzeyde etkili aşiret önderleri ve siyasetçiler tarafından desteklenmektedir.

Kürt Partileri

2018 seçimlerinin en belirgin özelliğinin önceki dönemlere

göre siyasi partilerin daha fazla ayrıştığıdır. Kürt partilerinin de bu ayrışma atmosferinden etkilendiği söylenebilir. Kürt partiler seçimlere iki büyük koalisyon ve bazı büyük partiler ile girmektedir.

Kürdistan Demokrat Partisi: Mesud Barzani önderliğindeki Kürdistan Demokrat Partisi (KDP), Celal Talabani sonrası süreçte henüz yeni başkanını seçmemiş Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) ve Kava Mahmud Şakir başkanlığındaki Kürdistan Komünist Partisi (KKP) seçimlere Kürdistan Barış Listesi isimli koalisyon ile girmektedir. Ancak KDP, 15 Ekim 2017 tarihinde Irak federal hükümetinin kontrolü tekrardan devraldığı bölgelerde

seçimlere girmeyecektir. Dolayısıyla Kürdistan Barış Listesi Koalisyonu Musul, Kerkük, Salahaddin ve Diyala gibi vilayetlerde oy kaybına uğrayacaktır.

Ulusal Liste (Listi Niştiman): IKBY siyasetinde muhalif kesimi oluşturan Goran, Demokrasi ve Adalet İçin İttifak ve Kürdistan İslami Cemaa-ti (Komal İslami) partileri Listi Niştiman isimli bir liste ile seçimlere katılacaktır.

Yeni Nesil Hareketi: Bu iki koalisyonun haricinde ise Şahsuvar Abdulvahid'in kurduğu Yeni Nesil Hareketi (Newey Nwe) muhalif Kürt seçmenlerin oyunu talep etmektedir. Yeni Nesil Hareketi, koalisyonlardan bağımsız olarak kendi parti listesi ile seçimlere katılacaktır.

Türkmen Partileri

Irak'ın üçüncü asli unsuru olan Türkmenler ise diğer gruplara nispeten daha toplu bir şekilde seçimlere girmektedir.

Kerkük Türkmen Cephesi: Türkmen partileri, Irak Türkmen Cephesi (ITC) önderliğinde, Kerkük'te Kerkük Türkmen Cephesi isimli bir koalisyon ile

seçimlere girecektir. Türkmenler kurdukları bu koalisyon ile Kerkük'te en toplu şekilde seçimlere giren grup olmuştur. Kerküklü Araplar, Kerkük'te Arap Koalisyonu gibi yerel bir liste ve diğer büyük Arap koalisyonlarına oy verecektir. Kürtler de Araplar gibi farklı koalisyonlara bölünmüş durumdadır. Bu listelerin en önemlileri ise Listi Niştiman ve Kürdistan Barış Listesi olacaktır.

Azınlık Partileri

Iraklı azınlıklar ise kendilerine ayrılan azınlık kotaları için kendi aralarında yarışacaktır. Azınlık sandalyeleri vilayet seçim bölgelerinde ayrıldığı için her vilayette ayrılan sandalyeler için birçok azınlık koalisyonu, partisi ve bağımsız adayı yarışacaktır. Irak Parlamentosu'nda bulunan 9 azınlık sandalyesi için ise yaklaşık 90 adayın yarışması beklenmektedir.

Aşağıda bütün koalisyonların yer aldığı liste bulunmaktadır.

Sünni partiler açısından ise bölgesel siyasi çekişmeler ve yaşadıkları bölge zarar gören Iraklıların desteğinin kazanılması için bir ayrışma gerçekleşmektedir.

IRAK 2018 PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE SEÇİM KOALİSYONLARI

#	Koalisyon İsmi	Koalisyon İsminin Anlamı	#	Partinin Arapça İsmi	Partinin Türkçe İsmi	Parti Lideri	Vilayet	Koalisyon Lideri	Koalisyon Temsilcisi
1	Tahaluf El Karar El Irakı	Irak Karar Koalisyonu	1	Hizbul Irak Muttahidun	Birleşmiş Irak Partisi	Usama Abdulaziz Muhammed Abdul Aziz El Nuceyfi		Usama Abdulaziz Muhammed El Nuceyfi	Ali Recep Muhammed El Cercis
			2	Meşru El Arabi Fil Irak	Irak'ta Arap Projesi	Hamis Ferhan Ali Hancer			
			3	Hizbu Tecemmü Müstaki El Vatani	Ulusal Gelecek Topluluğu Partisi	Zafir El Ani			
			4	Meşru El İrade El Şaabiye	Ulusal İrade Projesi	Mizhir Abdulkerim Diyap Harbid			
			5	Hizbul Heybe El Vataniye	Ulusal Görkem Partisi	Hiyid Hamed Abbas El Halbusi			
			6	Hizbul Mecid El Iraki	Iraklı Şan Partisi	Talal Hıdır Abbas			
			7	Hizbul Hak	Irak Yarın Partisi	Muhammed Nasır Deli Ahmed			
			8	Hizbul Nida El Vatani	Ulusal Çağrı Partisi	Hazım Hamid Hamed El Cenabi			
			9	Hareketil Nahda El Şebabiye (Az)	Gençler Kalkınma Hareketi	Kerime El Cuvari			
			10	İttihad Salahaddin	Salahaddin Birliği	İbrahim Namis Yasin El Cuburi			
			11	Hizbul Hak El Vatani	Ulusal Hak Partisi	Ahmed Abdul Hamadi El Misari			

2	El Anbar Haviyetüne	Anbar Kimliğimiz	1	Hizbul Hal	Çözüm Partisi	Muhammed El Kerbuli	Anbar	Muhammed Reykan Hadid Ali El Halbusi	Tephan Mevlüt Mehdi
			2	Hizbul Asala El Arabiya	Arap Asalet Partisi	Adil Hamis Adül Latif Fadl	Anbar		
			3	Tecemmü El Ettahun	İşbirliği Topluluğu	Ali Ferhan Hamid	Anbar		
			4	İttihad El Kuva Vataniye	Ulusal Güç Birliği	Muhammed El Habusi	Anbar		
			5	Vahdet Abne El Irak	Irak Çocukları Birliği	Sadun Cubur Ferhan	Anbar		
3	Tahaluf Temeddum	Şehirleşme Koalisyonu	1	Hizbul Şaab Lil Islah	Halkın Reform Partisi	Faik Dabul Abdullah Şeyh Ali	genel	Faik Dabul Abdullah Şeyh Ali	Gazvan Salim İbrahim
			2	Hareket El Irak el Vataniye	Irak Ulusal Hareketi	Muhammed Şakir İsa Şammari	genel		
			3	Hareket El Medeniye El Vataniye	Ulusal Sivil Hareketi	Şuruk Tefvik Abdul Hamit El Abayuci	genel		
			4	Hizbul İttifak El Vatani El Iraki	Irak Ulusal İttifak Partisi	Memun El Samarraı	genel		
4	İtifal Devletül Kanun	Kanun Devleti Koalisyonu	1	Hizp Duad El İslami-Tandimil Irak	İslam Çağrısı Partisi-Irak Bölümü	Hıdır Musa Cafer El Hızaylı	genel		
			2	Hareket Nur-El İntifada El Tahir	Nur Hareketi - Ayaklanma ve Değişim	Muhammed Kazım Firuz El Hindavi	genel		
			3	Tayyar El V ast	Orta Akım	Muvaffak Bakr Kazım El Rubeyari	genel		
			4	Hareket Beşair El Şebabiye	Genç Müjdeler Hareketi	Yasir Abid Siheyl Muhammed El Maliki	genel		
			5	Kütlet Maan Lil Kanun	Hukukla Birlik Kitleisi	Muhammed Abid El Sade Caaz	genel		

IRAK 2018 PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE SEÇİM KOALİSYONLARI

			6	Hizbul Medeni	Sivil Partisi	Hamid Yasir Mahsun	genel		
			7	Tayyar El Takafi El Vatani	Ulusal Kültür Akımı	Ali Ahmed Adnan Vetut	genel		
			8	Tecemmü Umune Beledüne	Vatanımızın Güvenilir Toplumu	Kusey Abdul Vahap Abud El Suheyl	genel		
			9	Tayyar Veleyun El İslami	İslami Sempatizan Akımı	Kemam Ali Hıdır Halaf	genel		
5	Tahaluf Medeni Demokrati	Demokratik Ulusal Koalisyon	1	Tecemmü Min Ecr El Demokratiye El Irakiye	Demokrasi için Irak Topluluğu	Rahim Abu Ceri Maayin Saadi	genel	Ali Kazım Aziz Refeyri	Yahya Muhammed Ziyab
			2	Muhazara El Vataniye (Mautini)	Ulusal Girişim (Vatanım)	Gassan Rabih Atiye Gazban El Atiye	genel		
			3	El Basma El Vataniye	Ulusal İz Partisi	Faysal Abdullah Ubeyd El Zubeydi	genel		
			4	Tayyar El İçtimai El Demokrati	Demokratik Sosyal Akım	Ali Kazım Aziz El Rufeyri	genel		
6	Tahaluf Kaimet Esselam El Kurdistani	Kürdistan Barış Listesi Koalisyonu	1	İttihad El Vatan El Kürdistani	Kürdistan Yurtseverler Birliği	Celal Hüsamettin Nurullah El Talabani		Şerko Muhammed Salih Ahmed	İkbal Şakir Mahmud
			2	Hizbud Demokrati El Kürdistani	Kürdistan Demokratik Partisi	Mesud Barzani			
			3	Hizbu El Şuuyi El Kürdistani El Irak	Kürdistan Komünist Partisi - Irak	Kava Mahmud Şakir			

7	Cephet Türkmen Kerkük	Kerkük Türkmen Cephesi	1	Cephe Türkmaniye Irakiye	Irak Türkmen Cephesi	Erşat Raşad Fethullah Abdullah El Salihi	Kerkük	Erşat Raşad Fethullah Abdullah Salihi	Ahmed Remzi Kerim
			2	Hizip Türkmeneli	Türkmeneli Partisi	Riyad Cemal Emin Sarıkahya	Kerkük		
			3	Hizbul Adale El Türkmani Iraki	Irak Türkmen Adalet Partisi	Enver Hamid Gani (Bayraktar)	Kerkük		
			4	Hareket Kavmiye Türkmani	Türkmen Milliyetçi Hareketi	Hüsamettin Ali Veli El Beyatlı	Kerkük		
			5	Hizbil Karar El Türkmeni	Türkmen Karar Partisi	Abdul Kerim Zeynel Kadir Mustafa	Kerkük		
8	Lişti Niştıman	Ulusal Liste	1	Goran (Tahir)	Değişim	Omar Said Ali			
			2	El Cema El İslamiye El Kürdistaniye El Irak	Kürdistan İslami Cemaati				
			3	Ettehaluf Min Ecr El Demokratiye Ve Adale	Demokrasi ve Adalet İçin İttifak	Berham Salih			
9	İtilaf Kefaaf Lit Tahrir	Değişim ve Yetenekliler Koalisyonu	1	Tecemmü El Kefaaf Ve Cemahir	Yetenekliler ve Kitle Topluluğu	Heytem Ramazan Abid Ali			
			2	Hizbul Vefa El Vatani El Iraki	Irak Ulusal Vefa Partisi	Abdul Hıdır Tahir			
			3	Tahalif Kuvva El İntifaz Fil Irak	Irak'ta Ayaklanma Güçlerinin İttifakı				
			4	Cephet El İhtidal El Vatani	Ulusal İlimlilik Cephesi				
			5	Kitle Dammül Devle	Devlet Destek Kitlesi	Saad Abud İsmail Taha			
			6	Duatil Irak Lidami Devle	Irak Devletine ve Dua Edenlere Destek				

IRAK 2018 PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE SEÇİM KOALİSYONLARI

10	İtifal El Fiili El Iraki	Irak Feyli Koalisyonu	1	Mutamar El Vatani El Am Lil Kürt El Fiiliyin	Kürt Feyli Ulusal Genel Kongresi	Muhammedsaid Tevfik Yahya El Namani	Vasit/ Bağdat	Haydar Hişam Ali El Fiili	Muntazır Kerim Gazban
			2	Hizbul Hivar El Fiili	Feyli Diyalog Partisi	Haydar Haşim Ali El Fiili	Vasit/ Bağdat		
11	Tahaluf Abirun	Geçeçeğiz Koalisyonu	1	Hizbul Vefa	Vefa Partisi	Kasım Muhammed Abid Fehdavi	Anbar	Kasım Muhammed Abid Hamadi El Fehdavi	Bilal Fethi Hantuşi
			2	Hizib Surur Irak	Irak Duvarı Partisi	Yaş Hıdır Taha Ubeyd El Hayali	Anbar		
			3	Kitle El Irakiye El Hurra	Özgür Iraklı Kitleleri	Kuteybe İbrahim Turki El Cuburi	Anbar		
			4	Hizbul Camayir El Vataniye	Ulusal Kitle Partisi	Ahmed Abdullah Abdul Cuburi	Anbar		
12	Tahaluf Bağdat	Bağdat Koalisyonu	1	Cephet İnkad Türkmen El Irak	Irak Türkmen Kurtarma Cephesi	Sabit Muhammed Said Rıza El Bişer	Bağdat	Hamid Cessam Muhammed Kessar	Buşra Rabi Nede
			2	Hizbul Asala El Arabiya	Arap Asalet Partisi	Adil Hamis Adül Latif Fadıl	Bağdat		
			3	Vahdet Abne El Irak	Irak Çocukları Birliği	Sadun Cubur Ferhan	Bağdat		
			4	Hizbul Hal	Çözüm Partisi	Muhammed El Kerbuli	Bağdat		
			5	Tecemmü El Ettahun	İşbirliği Topluluğu	Ali Ferhan Hamid	Bağdat		
			6	Hizbul Vefa	Vefa Partisi	Kasım Muhammed Abid Fehdavi	Bağdat		
			7	El Hürriye Ve Takaddum	Özgürlük ve İlerleme	Macid Halaf Gıleyvi Mekki El Lisani	Bağdat		
			8	Hizib Surur Irak	Irak Duvarı Partisi	Yaş Hıdır Taha Ubeyd El Hayali			

13	İtilaf Kaalet El Cemahir El Vataniye	Kale ve Ulusal Kitle Koalisyonu	1	Hizbul Camayir El Vataniye	Ulusal Kitle Partisi	Ahmed Abdullah Abdul Cuburi			
			2	Kitle El Irakiye El Hurra	Özgür Iraklı Kitleleri	Kuteybe İbrahim Turki El Cuburi			
			3	Tecemmu El Kale	Kale Topluluğu	Riyad Said Mustafa El Hattap Attai			
14	Sairun	Yürüyüş	1	El İstikame El Vatani	Ulusal Dürüstlük	Cafer El-Musevi			
			2	Hizbud Devle El Adile	Adil Devlet Partisi	Hıdır Named El Cuburi			
			3	Hareket Şebab Tahir	Genç Değişim Hareketi	Adnan Abdul Kerim Abid Ali El Uzze			
			4	Hizbud Tarakki Ve İslah	İlerleme ve Reform Partisi	Mızır Gassen Sami Şevket		Hasan Abdullah Abadi Musa El Afuli	Muhammed Züveyr Fuad
			5	Hizbud Tecemmü El Cumhuri El Iraki	Irak Cumhuri Toplumu Partisi	Hatim Mahmut Hatap Sultan			
			6	Hizb El Şuuyi el Iraki	Irak Komünist Partisi	Raid Cahid Fehmi			
15	İtilaf El Rafideyn	Rafideyn Koalisyonu	1	Hareket Demokratiye El Aşuriye(zara)	Asuri Demokratik Hareketi	Ninos Ptio			
			2	Hizbul Vatani El Aşuri	Asuri Ulusal Partisi	Amanurl Hoşaya Yohanne Budah			
16	Tazamun	Toplanmak	1	Tecemmü El Azze El Vatani	Ulusal Gurur Toplumu				
			2	Amel El Irakiye El Mustakille	Özgür Irak Umudu	Emced Muhammed Taha Hamid El Helddiloşu		Vadah Malik Kenan El Hadid	Amir Meşkür Bediyovi
			3	El Irak Hiviyetunne	Irak Kimliğimiz	Kamil Nevaf Abud El Gareyli			

IRAK 2018 PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE SEÇİM KOALİSYONLARI

17	Neynova Hiviyetine	Ninova Kimliğimiz	1	Cephet İnkad Türkmen El Irak	Irak Türkmen Kurtarma Cephesi	Sabit Muhammed Said Rıza El Bişer	Ninova	Haşim İlyas Sultan El Cemmez	Sefa Hüseyin Abyaz
			2	Hizbul Asala El Arabiya	Arap Asalet Partisi	Adil Hamis Adül Latif Fadl	Ninova		
			3	Vahdet Abne El Irak	Irak Çocukları Birliği	Sadun Cubur Ferhan	Ninova		
			4	Hizbul Hal	Çözüm Partisi	Muhammed El Kerbuli	Ninova		
			5	Hizbul Vefa	Vefa Partisi	Kasım Muhammed Abid Fehdavi	Ninova		
			6	El Hürriye Ve Takaddum	Özgürlük ve İlerleme	Macid Halaf Gileyvi Mekki El Lisani	Ninova		
			7	İttihad El Kuva Vataniye	Ulusal Güç Birliği	Muhammed El Habusi	Ninova		
			8	Hizbul Şaab Lil Islah	Halkın Reform Partisi	Faik Dabul Abdullah Şeyh Ali	Ninova		
			9	Tecemmü El Ettahun	İşbirliği Topluluğu	Ali Ferhan Hamid	Ninova		
18	Diyala Etehadı	Diyala Meydan Okuma	1	Hizbul Hal	Çözüm Partisi	Muhammed El Kerbuli	Diyala	Salah Muzahim Derviş Amir	Samir Casım Muhammed
			2	Hizbul Vefa	Vefa Partisi	Kasım Muhammed Abid Fehdavi	Diyala		
			3	İttihad El Kuva Vataniye	Ulusal Güç Birliği	Muhammed El Habusi	Diyala		
			4	El Hürriye Ve Takaddum	Özgürlük ve İlerleme	Macid Halaf Gileyvi Mekki El Lisani	Diyala		
			5	Tecemmü El Ettahun	İşbirliği Topluluğu	Ali Ferhan Hamid	Diyala		
			6	Vahdet Abne El Irak	Irak Çocukları Birliği	Sadun Cubur Ferhan	Diyala		

19	Tahaluf İtilaf El Vataniye	Ulusal İtilaf Koalisyonu	1	Hizbul Vifak El Vatani El Iraki	Irak ulusal Uzlaşma Partisi	İyad Haşim Hüseyin Allavi	İyad Haşim Hüseyin Allavi	Hamid Ali Hamid Mutlat
			2	Tecemmü El Vahde Irakkiye	Irak Birliği Topluluğu	Cüneyd Muhammed Abdul Kerim		
			3	Hizbul Irak Lil İslah	Irak İçin Reform Partisi	Fadıl Haşim Muhammed		
			4	Hizbul Hıvar ve Tahir	Diyalog ve Değişim Partisi	Abdulkerim Ali Aytan		
			5	Hizbul Hıyar El Arabi	Irak Seçenek Partisi	Faris Muhlif Halaf		
			6	Cephet El Vahde El Vataniye	Ulusal Birlik Cephesi	Ekrem Ayid Muklif El Asahi		
			7	Tecemmü Nahhad Cil	Nesil Kalkınması Topluluğu	Ali El Halil El Ali		
			8	Vatani Evvelen	Önce Vatan	Vasfi Asi Hüseyin El Ubeydi		
			9	Bab El Arab	Arap Kapısı	Cemal Abdulvahap Humeys		
			10	Meşru El Vatani El Iraki	Irak Ulusal Projesi	Salip Kanber Abdulcabbar		
			11	Hizbul Urubiyun	Arapçılar Partisi	Sahab Fener Abdul Cabbar Mehdi		
			12	Cephe Irakkiye Lil Hıyar El Vatani	Ulusal Diyalog İçin Irak Cephesi	Salih Muhammed Mutlak Umar El Cuburi		
			13	Tecema El Medeni Lil İslah	Sivil Reform Topluluğu	Selim Abdullah Ahmed Cuburi		
			14	Hareketil Amel Ve El Vefa	Vefa Ve İş Hareketi	Kerim Aftan Ahmed Gait El Cumeyli		

IRAK 2018 PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE SEÇİM KOALİSYONLARI

			15	Hizbul Mazhar El Medeni	Özgür Yürüyüş Hareketi	Abdul Kahar El Samarrai	
			16	Hizbul Tahsih El Vatani (Tahsih)	Ulusal Düzeltme Partisi (Düzeltme)		
			17	Tayyar Silim El Medeni	Sivil Barış Akımı		
			18	Takaddum El Medeni El Hur	Özgür Sivil İlerlemesi		
			19	Ahrar El Furat	Fırak Özgürleri	Abdullah Atallah Ahmed Salih	
			20	Tecemmü El Selam Demokrasi	Demokrasi ve Barış Topluluğu	Muhammed İkbal Umar Seyitali	
			21	Muahidun	Sözleşenler		
			22	Cephet El Nahza El Vatani	Irak Kalkınma ve Reform Cephesi	Uveyyid Ali Hıdır	
20	Tahaluf El Arabi Fi Kerkük	Kerkük'te Arap Koalisyonu	1	Hizbul Hak El Vatani	Ulusal Hak Partisi	Ahmed Abdul Hamadi El Misari	Kerkük
			2	Hizbul Hal	Çözüm Partisi	Muhammed El Kerbuli	Kerkük
			3	İttihad El Kuva Vataniye	Ulusal Güç Birliği	Muhammed El Habusi	Kerkük
			4	Hizbul Camayir El Vataniye	Ulusal Kitle Partisi	Ahmed Abdullah Abdul Cuburi	Kerkük
			5	Meşru El Arabi Fil Irak	Irak'ta Arap Projesi	Hamis Ferhan Ali Hancer	Kerkük
			6	Hizbul Irak Muttahidun	Birleşmiş Irak Partisi	Usama Abdulaziz Muhammed Abdul Aziz El Nuceyfi	Kerkük
			7	Hizbul Asala El Arabiya	Arap Asalet Partisi	Adil Hamis Adül Latif Fadıl	Kerkük

21	Tahaluf Salahaddin Haviyetüne	Salahaddin Kimliğimiz Koalisyonu	1	İttihad El Kuva Vatanıye	Ulusal Güç Birliği	Muhammed El Habusi	Salahaddin	Şalan Abdul Cabbar Ali Kerim	Revad Adul Sıttar Ramazan
			2	Hizbul Hal	Çözüm Partisi	Muhammed El Kerbuli	Salahaddin		
			3	Hizbul Asala El Arabiya	Arap Asalet Partisi	Adil Hamis Adül Latif Fadıl	Salahaddin		
			4	Cephet İnkad Türkmen El Irak	Irak Türkmen Kurtarma Cephesi	Sabit Muhammed Said Rıza El Bişer	Salahaddin		
			5	Hizbul Vefa	Vefa Partisi	Kasım Muhammed Abid Fehdavi	Salahaddin		
			6	Vahdet Abne El Irak	Irak Çocukları Birliği	Sadun Cubur Ferhan	Salahaddin		
			7	Tecemmü El Ettahun	İşbirliği Topluluğu	Ali Ferhan Hamid	Salahaddin		
			8	El Hürriye Ve Takaddum	Özgürlük ve İlerleme	Macid Halaf Gıleyvi Mekki El Lisani	Salahaddin		
22	Tahaluf Musiliyun	Musullular Koalisyonu	1	Hareket Nur-El İntifada El Tahir	Nur Hareketi - Ayaklanma ve Değişim	Muhammed Kazım Firuz El Hindavi	genel	Hani Haydar Ahmed Salih Şakuli	Mustafa Hamid Halaf Züheyri
			2	Tayyar El Vast	Orta Akım	Muvaffak Bakr Kazım El Rubeyari	genel		
			3	Hareket Beşair El Şebabiye	Genç Müjdeler Hareketi	Yasir Abid Siheyil Muhammed El Maliki	genel		
23	İttifak El Kildan	Keldani Koalisyonu	1	Hizbud İttihad Demokrati Kildani	Keldani Demokratik Partisi	İlhad Efrayın Mesava Hinne		Salbo Şammam Makulola	
			2	El Meclisil Kavmi El Kildani	Keldani Ulusal Meclisi				

IRAK 2018 PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE SEÇİM KOALİSYONLARI

24	Tahaluf El Bedil	Alternatif Koalisyon	1	Kefeled Medeniye	Sivil Yetenekler	Hamed Ravdan Selma El Humeyli		Fuad Filih Hasan El Rubeayi	Dar Abdul Rıza Kazım
			2	Hizip Türkmeneli	Türkmeneli Partisi	Riyad Cemal Emin Sankahya			
25	Tahaluf El Basra El Mustakil	Bağımsız Basra Koalisyonu	1	Hizbul Şaab Lil İslah	Halkın Reform Partisi	Faik Dabul Abdullah Şeyh Ali	genel	Faik Dabul Abdullah Şeyh Ali	Gazvan Salim İbrahim
			2	Hareket El Irak el Vataniye	Irak Ulusal Hareketi	Muhammed Şakir İsa Şammari	genel		
			3	Hareket El Medeniye El Vataniye	Ulusal Sivil Hareketi	Şuruk Tefvik Abdul Hamit El Abayuci	genel		
26	Tahaluf El Fetih	Fetih Koalisyonu	1	Munamzamat Bedr	Bedir Örgütü	Hadi Ferhan Abdullah El Amiri	genel	Hadi Ferhan Abdullah El Amiri	Ala Hüseyin Fazıl
			2	Hareket El İslamiye Fil Irak	Özgür Kitle	Ahmed Casım Sahr El Esedi	genel		
			3	Hareket El Sıddık Ve Atta	Doğruluk ve Verim Hareketi	Murtaza Ali Mahmud Abud El Saadi	genel		
			4	Hizbul Taliya El İslami	İslam Öncülüğü Partisi	Ali El Yasiri	genel		
			5	Hareket Cihad Ve Bina	Cihat ve İnşa Hareketi	Hasan Razi Kazım El Sairi	genel		
			6	Kitle Muntasirun	Galipler Kitle	Mehdi Musavi	genel		
			7	Hareket el Sadukun	Doğrular Hareketi	Adnan Feyhan Musa Şerre	genel		
			8	Tecemmü El Şabi El Mustakil	Özgür Ulusal Topluluğu	Felah Hasan Yasin Yusuf El Cezayiri	genel		
			9	Hizbul El Meheniyin Lil Eymar	İmar İçin Uzmanlar Partisi	Muhammed Sahıb Halaf Gali	genel		

			10	Tecemmü Kefe Serha Lil Tahir	Değişim Çağrısı İçin Yeter Topluluğu	Rahim Seyhud Lazım Nuveyr	genel		
			11	Tecemmü Irak El Mustakbel	Değişim Çağrısı İçin Yeter Topluluğu	İbrahim Muhammed Ali Bahr El Ulum	genel		
			12	Tecemmü El Adale Ve Vahda	Birlik ve Adalet Topluluğu	Amir Hüseyin Fel Faiz	genel		
			13	Kitle El Vefa Ve Tahir	Vefa ve Değişim Kitlesi	İskender Civad Vetut	genel		
			14	Hizbullah El Irak	Irak Hizbullahı	Ebu Mustafa El Şibani	genel		
			15	Meclisi Ala El İslami	Irak Yüksek İslam Konseyi	Humam Bakr Hammudi	genel		
			16	Munamzamat Amel El İslami El Irakiye	Irak İslami İşçi Organizasyonu	Muhammed Casım Mahsun El Esemi	genel		
			17	Hareket 15 Şaban İslamiye	15 Şaban İslami Hareketi	Rezzak Yasır Muthır Hassuri El Musevi	genel		
			18	Tecemmü El Şebek El Demokrati	Demokratik Şebek Toplumu	Hanin Mahmud El Kaddo	genel		
27	İttifal El Nasır	Zafer Koalisyonu	1	Kitle Irak El Nahda El Selam	Irak Barış ve Kalkınma Partisi	Nevvaf Suud Zeyn El Başa		Haydar Civad Kazım El Abadi	Hasaneyn Fuad Kazım
			2	Hizbul Fadile El İslamiye	Irak İslam Fazileti Partisi	Haşım Abdul Hasan Ali Haşım El Haşimi			
			3	Kitle Mustakilun	Özgürler Kitlesi	Hüseyin İbrahim Salih El Şehristani			
			4	Hizbul Hak el Medeni El Türkmeni	Türkmen Sivil Hak Partisi	Turhan Mızhır Hasan			
			5	İttihad El İslami Li Türkmen El Irak	Irak Türkmen İslami Birliği	Casım Muhammed Cafer El Beyati			
			6	Tecemmü Tenmiye	Kalkınma Topluluğu	Adil Abdulselman Ahmed Selman			

IRAK 2018 PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE SEÇİM KOALİSYONLARI

			7	Kitlet El Nasr Ve İslah	Zafer ve Reform Kitlesi	Hüsam Hasun Kazım El Rubeyayi		
			8	Kütletül İstikrar	İstikrar Kitlesi	Muhammed Hasan Atiye El Cuburi		
			9	Tayyar İslah El Vatani	Ulusal Reform Akımı	İbrahim Caferi		
			10	Tecemmu Muktadirun Silim ve Bina	Barış ve İnşa İçin Muktedirler Partisi	Bedir Mahmud Fahl Halil		
			11	Hizbul Sebed El Iraki	Irak Sabit Partisi	Abdulrahim Casım Muhammed El Şimmari		
			12	Hareket Vefa El Irakiye	Irak İçin Vefa Hareketi	Adnan Abid Hıdır El Zerki		
			13	Muktabar El Vatani El Iraki	Irak Ulusal Kongresi	Aras Habib Muhammed Kerim		
			14	Kullüne El Irak	Hepimiz Irakız	Abdul Rahman Hasan Halid El Lüveysi		
			15	İntifada El Şabaniye El Mübareke El Amene El Amne	Mübarek Şaban Ayaklanması Genel Sekreterliği	Talip Abdulvahap Hüseyn Saadi		
			16	Tayyar El Adale Ve Nuhud	Kalkınma ve Adalet Partisi	Kerim Abdul Rıza El Aliyavi		
			17	El İntifada Şabaniye- El Umane Amne	Şaban Ayaklanması Güvenlik Meclisi	Tevfik Hamud Şettan El Yasiri		
			18	Hareket Ataa	Verim Hareketi	Falih Faysal Fehed Feyyaz		
			19	Tecemmü Ahyar El Irak	Irak Seçkinler Topluluğu	Rafik Abdulkerim Muhlif El Fedavi		
			20	Tayyar El Hikme Vatani	Ulusal Hikmet Akımı	Ammar Abdulaziz Mahsin El Hakim		

			21	Hareket İttatahur El İraki	Irak Gelişim Partisi	Adnan Burhan Mahmud El Cüheysi		
			22	Tecemmu Tuvar El İntifada	Ayaklanma Devrimcileri Topluluğu	Muhanne Name Ezir Cavi		
			23	Tayyar Şehid Evvel	Birinci Şehit Akımı	İmad El Gazali		
			24	Teccemü El Irak El Cedid	Yeni Irak Topluluğu	Amir Ali Hüseyn El Mürşidi		
			25	Tayyar El Abrar El Vatani	Ulusal Dürüstler (İyiler) Partisi	Abdulvahid Hasan Seylan El Humayti		
			26	Tayyar El Vatani El Aşayir Fil Irak	Irak Ulusal Aşiretler Akımı	Sadi Nayim El Kaabi		
			27	Emel El Rafideyin	Rafideyn (Irak) Umudu	Muhammed Hamid Haşim El Musevi		
			28	Kitle Dırh El Irak	Irak Kalkanı Kitlesi	Abdul Hafız El Şabi		

ORSAM, Ortadoğu konusunda faaliyet gösteren tarafsız bir düşünce kuruluşudur. ORSAM Ortadoğu ile ilgili bilgi kaynaklarını çeşitlendirmeyi ve bölge uzmanlarının düşüncelerini Türk akademik ve siyasi çevrelere doğrudan yansıtabilmeyi hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda ORSAM, Ortadoğu ülkelerindeki devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin Türkiye’de konuk edilmesini kolaylaştırarak, yerel perspektiflerin güçlü yayın yelpazesıyla gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır. ORSAM yayın yelpazesi içinde kitap, rapor, bülten, politika notu, konferans tutanağı ve ORSAM dergileri *Ortadoğu Analiz* ve *Ortadoğu Etütleri* bulunmaktadır.

Bu metnin içeriğinin telif hakları ORSAM’a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir. ORSAM’ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

ORSAM

Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM)

Süleyman Nazif Sokak No: 12-B Çankaya / Ankara

Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48

www.orsam.org.tr